

*Ничипорук С.М.
здобувач вищої освіти освітнього ступеня «магістр»
спеціальності 211 «Ветеринарна медицина»
Науковий керівник: Соломон В.В.,
кандидат ветеринарних наук, доцент кафедри ветеринарної гігієни
імені професора А.К. Скороходька
Національний університет біоресурсів і природокористування
sonya296@ukr.net*

ЕКОЛОГІЧНІ НАСЛІДКИ ВАРВАРСЬКОГО ДОБУВАННЯ БУРШТИНУ

Україна посідає 3-тє місце у світі за запасами бурштинових руд, поступаючись лише сусіднім державам Росії та Польщі. Природні поклади бурштину на території Рівненської, Волинської та Житомирської областей спонукали незаконний його видобуток, що в свою чергу, призвело до появи нової екологічної проблеми в регіоні. Неврегульоване законодавчо питання стосовно добування на рівні Держави призвело не лише до економічних негараздів, а й до згубного впливу на довкілля.

Екологічно-катастрофічним наслідком несанкціонованого бурштинокопання є, перш за все, руйнівний вплив на ліси. Так, самовільно створені копанки знищують верхній шар ґрунту з наземним рослинним покривом, сягаючи від 2 і більше метрів вглиб, руйнують кореневі системи деревного ярусу. Відомо, що через незаконний видобуток, нині пошкоджено понад 6 тис. гектарів землі. Внаслідок незаконного промислу зруйновано цілі екосистеми: обірано ланцюги живлення через ерозію лісового ґрунту. Також діяння бурштиношукачів призвели до загибелі ряду рідкісних видів представників місцевої флори та фауни через глибокі, небезпечні вибоїни заповнені водою. Безвідповідальність діяння людини залишила нащадкам незадовільний екологічний стан лісових угідь, на відновлення яких потрібні десятиліття. Орім цього, продуктивні цінні лісові рослини зникають внаслідок такого нищівного господарювання. Наприклад, чорниця, реалізація якої раніше приносила місцевому населенню дохід від їх сезонного збору.

Через активне використання гідромеханічного способу добування руйнуються дренажні канали підземних вод, що неминуче призводить до екологічних наслідків, таких як мікрокліматичні зміни в згаданих регіонах. Мешканці цих областей вже мають значні збитки через посуху, нині, катастрофічно не вистачає продуктивної вологи. До прикладу, на Рівненщині відмічено, значно нижча кількість опадів, ніж на Херсонщині. Також, останнім часом, відчутно знижується рівень підземних вод в регіоні.

Внаслідок такого видобутку, крім вище перерахованого, порушується геологічна структура, тобто земна поверхня зазнає деформації, внаслідок чого безповоротно пошкоджуються інші корисні копалини, які вже не будуть в подальшому цінними природними ресурсами.

Ще одним екологічним наслідком, є підвищення рівня кислотності ґрунту, що унеможливує відновлення знищених лісів. Заболочені території, таким чином, стають непридатними для подальшої їх використання.

Не варто забувати про лісові пожежі, які виникають після підпалу лісів в місцях проведення видобутку «сонячного каміння». Це призводить до втрати цінних та рідкісних видів тварин і рослин за повного знищення природного їх угруповання. Згадані підпали забруднюють повітря, що призводить до загострення існуючих екологічних проблем та напряду впливає на здоров'я людей, викликаючи гострі та хронічні захворювання.

Отже, незаконний видобуток «сонячного каменю» призводить до появи нових екологічних проблем та негараздів, якими є: знищення лісів, ряду кліматичних змін місцевості, порушення рівня підземних вод, як наслідок, дефіциту вологи, знищення родючих шарів ґрунту, порушення геологічної структури поверхні, активне заболочування територій, масові пожежі через навмисне випалювання лісу та забруднення повітря тощо. Порушення екологічного балансу внаслідок бурштинокопання несе непоправні наслідки для нащадків. Такий вид браконьєрства загрожує справжньою екологічною катастрофою для довкілля.